

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē araṇyakāṇḍē
॥ catuḥpañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ catuḥpañcāśaḥ sargaḥ ॥

sītayā pañcavānarāṇāṃ madhyē svābhūṣaṇavastrāṇāṃ
pātanaṃ laṅkāṃ gatvā rāvaṇēna sītāyāḥ svāntaḥpurē
rakṣaṇaṃ janasthānē guptacaratayā nivāsaṃ kartumaṣṭānāṃ
rākṣasānāṃ prēṣaṇaṃ ca

hriyamāṇā tu vaidēhī
kañcinnāthamapaśyatī |
dadarśa giriśṛṅgasthān
pañca vānarapuṅgavān || 3.54.1 ||

tēṣāṃ madhyē viśālākṣī
kauśēyaṃ kanakaprabham |
uttarīyaṃ varārōhā
śubhānyābharaṇāni ca || 3.54.2 ||

mumōca yadi rāmāya
śaṃsēyuriti bhāminī |
vastramutsṛjya tanmadhyē
nikṣiptaṃ sahabhūṣaṇam || 3.54.3 ||

sambhramāt tu daśagrīva -
 statkarma ca na buddhavān |
 piṅgākṣāstām viśālākṣīm
 nētrairanimiṣairiva || 3.54.4 ||

vikrōśantīm tadā sītām
 dadṛśurvānarōttamāḥ |
 sa ca pampāmatikramya
 laṅkāmaḥimukhaḥ purīm || 3.54.5 ||

jagāma maithilīm grhya
 rudatīm rākṣasēśvaraḥ |
 tām jahāra susaṁhr̥ṣṭō
 rāvaṇō mṛtyumātmanaḥ || 3.54.6 ||

utsaṅgēnaiva bhujagīm
 tīkṣṇadaṁṣṭrām mahāviṣām |
 vanāni saritaḥ śailān
 sarāṁsi ca vihāyasā || 3.54.7 ||

sa kṣipraṁ samatīyāya
 śaraścāpādiva cyutaḥ |
 timinakranikētaṁ tu
 varuṇālayamakṣayam || 3.54.8 ||

saritām śaraṇaṁ gatvā
 samatīyāya sāgaram |
 sambhramāt parivṛttōrmī
 ruddhamīnamahōragaḥ || 3.54.9 ||

vaidēhyāṃ hriyamāṇāyāṃ
 babhūva varuṇālayaḥ |
 antarikṣagatā vācaḥ
 sasṛjuścāraṇāstadā || 3.54.10 ||

ētaḍantō daśagrīva
 iti siddhāstathābruvan |
 sa tu sītāṃ vicēṣṭantī -
 maṅkēnādāya rāvaṇaḥ || 3.54.11 ||

pravivēśa purīṃ laṅkāṃ
 rūpiṇīṃ mṛtyumātmanaḥ |
 sō'bhigamya purīṃ laṅkāṃ
 suvibhaktamahāpathām || 3.54.12 ||

saṃrūḍhakakṣyāṃ bahulāṃ
 svamantaḥpuramāviśat |
 tatra tāmasitāpāṅgīṃ
 śōkamōhasamanvitām || 3.54.13 ||

nidadhē rāvaṇaḥ sītāṃ
 mayō māyāmivāsurīm |
 abravicca daśagrīvaḥ
 piśācīrghōradarśanāḥ || 3.54.14 ||

yathā naināṃ pumān strī vā
 sītāṃ paśyatyasammataḥ |
 muktāmaṇisuvarṇāni
 vastrāṇyābharaṇāni ca || 3.54.15 ||

yad yadicchēt tadaivāsyā
 dēyaṃ macchandatō yathā |
 yā ca vakṣyati vaidēhīm
 vacanaṃ kiñcidapriyam || 3.54.16 ||

ajñānād yadi vā jñānā -
 nna tasyā jīvitam priyam |
 tathōktvā rākṣasīstāstu
 rākṣasēndraḥ pratāpavān || 3.54.17 ||

niṣkramyāntaḥpurāt tasmāt
 kiṃ kṛtyamiti cintayan |
 dadarsāṣṭau mahāvīryān
 rākṣasān piśitāśanān || 3.54.18 ||

sa tān drṣṭvā mahāvīryō
 varadānēna mōhitaḥ |
 uvāca tānidaṃ vākyaṃ
 praśasya balavīryataḥ || 3.54.19 ||

nānāpraharaṇāḥ kṣipra -
 mitō gacchata satvarāḥ |
 janasthānaṃ hatasthānaṃ
 bhūtaṃ pūrvaṃ kharālayam || 3.54.20 ||

tatrāsyatām janasthānē
 śūnyē nihatarākṣasē |
 pauruṣaṃ balamāśritya
 trāsamutsrjya dūrataḥ || 3.54.21 ||

bahusainyaṃ mahāvīryaṃ
 janasthānē nivēśitam |
 sadūṣaṇakharaṃ yuddhē
 nihataṃ rāmasāyakaiḥ || 3.54.22 ||

tataḥ krōdhō mamāpūrvō
 dhairyasyōpari vardhatē |
 vairaṃ ca sumahajjātaṃ
 rāmaṃ prati sudāruṇam || 3.54.23 ||

niryātayitumicchāmi
 tacca vairaṃ mahāripōḥ |
 nahi lapsyāmyahaṃ nidrā -
 mahatvā saṃyugē ripum || 3.54.24 ||

taṃ tvidānīmahaṃ hatvā
 kharadūṣaṇa ghātinam |
 rāmaṃ śarmōpalapsyāmi
 dhanam labdhvēva nirdhanaḥ || 3.54.25 ||

janasthānē vasadbhistu
 bhavadbhī rāmamāśritā |
 pravṛttirupanētavyā
 kiṃ karōtīti tattvataḥ || 3.54.26 ||

apramādācca gantavyaṃ
 sarvairēva niśācaraiḥ |
 kartavyaśca sadā yatnō
 rāghavasya vadhaṃ prati || 3.54.27 ||

yuṣmākaṃ tu balaṃ jñātaṃ
 bahuśō raṇamūrdhani |
 ataścāsmiñjanasthānē
 mayā yūyaṃ nivēśitāḥ || 3.54.28 ||

tataḥ priyaṃ vākyamupētya rākṣasā
 mahārthamaṣṭāvabhivādyā rāvaṇam |
 vihāya laṅkāṃ sahitāḥ prastasthirē
 yatō janasthānamalakṣyadarśanāḥ || 3.54.29 ||

tatastu sitāmupalabhya rāvaṇaḥ
 susamprahrṣtaḥ parigrhya maithilīm |
 prasajya rāmēṇa ca vairamuttamaṃ
 babhūva mōhānmuditaḥ sa rāvaṇaḥ || 3.54.30 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
 aranyakāṇḍē catuḥpañcāśaḥ sargaḥ ||